

ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*

INSPIRATIONAL LEADERSHIP AFFECTING THE DEVELOPMENT OF
PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITIES IN SCHOOLS UNDER
THE SAMUT SAKHON PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

จามจุรี ฐานวิเศษ, พิชญาภา ยืนยาว, นภาพรณ ยอดสิน

Jamjuree Thanwiset, Pitchayapha Yuenyaw, Napaporn Yodsin

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Nakhon Pathom Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: Jthanwiset1991@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาระดับภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษา 2. ศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3. วิเคราะห์ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 288 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนที่กระจายตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วม ความกระตือรือร้น การมองโลกในแง่ดี ความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจ และการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ 2. ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปฏิสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก การพัฒนาผู้นำ ความมีพลวัตของกลุ่ม ความเชื่อใจและสร้างความสัมพันธ์การทำงานเชิงบวก การบริหารจัดการ

ทรัพยากรสนับสนุนและการสร้างกลุ่ม ตามลำดับ 3. ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา ประกอบด้วย ความกระตือรือร้น (X_3) การมีส่วนร่วม (X_5) การมองโลกในแง่ดี (X_4) และการมีวิสัยทัศน์ (X_1) ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 93.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 0.05 + 0.47 (X_3) + 0.30 (X_5) + 0.15 (X_4) + 0.07 (X_1)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; การสร้างแรงบันดาลใจ; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

This research article aims to: 1. study the level of inspirational leadership of school administrators; 2. study the level of Professional Learning Community (PLC); and 3. Analyze the inspirational leadership affects the professional learning communities. The sample used in the research was 288 civil servant teachers under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office, derived using proportional stratified random sampling as distributed by school size. The research instrument was a questionnaire. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows: 1. Overall level of inspirational leadership of school administrators is at a high level. When considering each aspect, it is at a high level in every aspect, ranked from highest to lowest as follows by enthusiasm, optimism, trustworthiness, and vision, respectively. 2. Overall level of professional learning community is at a high level. When considering each aspect, all were at a high level. The highest was interaction and connection with external organizations, followed by leadership development, group dynamics, trust and positive working relationships, management of supportive resources, and group formation, respectively. 3. The inspirational leadership of school administrators, which comprises enthusiasm (X_3), participation (X_5), optimism (X_4), and vision (X_1) together predicted the Professional Learning Community (PLC) (Y_{tot}) at 93.30 with statistical significance level of 05. The regression equation was: $\hat{Y}_{tot} = 0.05 + 0.47 (X_3) + 0.30 (X_5) + 0.15 (X_4) + 0.07 (X_1)$

Keywords: Leadership; Inspiration; Professional Learning Community

บทนำ

ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ยึดหลักผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีและถูกต้องเกี่ยวกับระบอบการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความของเป็นมนุษย์ ภาควิชาภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ และรู้จักพึ่งพาตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ฝึกทักษะกระบวนการคิดและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเป็นธรรม จากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2566 ที่ผ่านมา พบว่า การแก้ปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการคัดกรอง ประเด็นอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทั้งหมดจำนวน 30,598 คน ผู้เรียนที่ไม่มีภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ จำนวน 24,446 คน และผู้เรียนที่มีภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ จำนวน 6,152 คน ซึ่งจากผลการทดสอบสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนจำนวนไม่น้อย สืบเนื่องมาจากนักเรียนมีพื้นฐานแตกต่างกันค่อนข้างมากในด้านครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ การใช้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร พูดภาษาไทยไม่ชัดเจน ผู้ปกครองนักเรียนมีภาระงานที่ต้องประกอบอาชีพทำให้มีเวลาไม่เพียงพอในการดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน อีกทั้งยังขาดการประสานงานเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียนระหว่างครูกับผู้ปกครอง ในขณะที่ครูผู้สอนบางส่วนยังไม่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้มากเท่าที่ควรทำให้บางครั้งอาจเกิดการสอนไม่ทันเพราะยังยึดติดกับเนื้อหาในหนังสือมากเกินไป และด้วยภาระงานของครูที่มากทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เกิดความต่อเนื่อง ครูไม่ได้กำกับติดตามพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมไปถึงการนิเทศติดตามหาความต่อเนื่องทำให้ไม่สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2566)

ซึ่งปัจจัยที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นคือ ครู เพราะในวงการศึกษาไทยมองว่า ครู คือ กุญแจสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ครู บุคลากรการศึกษา จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมในการที่จะถ่ายทอดความรู้และความสามารถให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ครูจึงต้องมีความพร้อมที่จะปรับตัว พัฒนา

ทักษะและวิทยาการให้ทันสมัยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีเทคนิค วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมไทยและสังคมโลกต้องการ (ภาสกร เรืองรอง, 2557) ในการพัฒนาผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้สำเร็จ แต่หากแม้ครุอยากพัฒนาผู้เรียนในด้านใดก็ตาม ถ้าขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาย่อมทำให้งานนั้นสำเร็จลงได้ยาก (พัชรภา ตันติชูเวช, 2566) ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ เป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้นำที่สามารถสร้างความผูกพันเชิงอารมณ์กับผู้ตามผ่านการแสดงให้เห็นถึงจินตนาการและวิสัยทัศน์ที่ท้าทายการเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดแรงจูงใจภายใน ไม่มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนตนแต่ทุ่มเทเพื่อเป้าหมายขององค์กร สร้างความเชื่อมั่นว่าผลลัพธ์ที่คาดหวังสามารถสำเร็จได้จริงรวมไปถึงผู้นำยังต้องพัฒนาศักยภาพของผู้ตามในด้านอารมณ์ การเรียนรู้และการรับรู้ พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างด้านจริยธรรมและขับเคลื่อน การทำงานด้วยค่านิยม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์กร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจนั้นเปรียบเสมือนการที่ผู้นำสามารถนำบุคลากรในองค์กรทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้ ตลอดจนเป็นพฤติกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยค่านิยม เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ดีให้เกิดขึ้น (Finney, 2017) นอกจากนี้ ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Leadership) ยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือความคิดของผู้ตามในการทำงานในหน้าที่ของตนเองเต็มกำลัง สามารถกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดแรงจูงใจให้มีพลังอย่างแรงกล้าในการทำงาน โดยแปลงค่านิยม วิสัยทัศน์ไปสู่การลงมือทำของผู้ตามให้เป็นรูปธรรม ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจที่จะทำให้ครุมีพลังในการปฏิบัติงานและร่วมกันขับเคลื่อนเป้าหมายทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในดำเนินงานด้านการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดโดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคลให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการพัฒนาองค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2568 ซึ่งมีประชากรข้าราชการครู จำนวน 1,867 คน จาก 102 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2568 ได้มาโดยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน กระจายจำนวนตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 319 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบสำรวจรายการ

3.2 ตอนที่ 2 สอบถามระดับเกี่ยวกับภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) ทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างนำร่องจำนวน 30 คน โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเท่ากับ 0.98

3.3 ตอนที่ 3 สอบถามระดับของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยง (Reliability) ทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างนำร่อง จำนวน 30 คน โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของการเป็นชุมชนของการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียน มีค่าเท่ากับ 0.99

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามออนไลน์ Google Forms โดยเผยแพร่ผ่าน E-mail แอปพลิเคชัน LINE และ Facebook และจัดทำในรูปแบบเอกสารแนบ QR Code ใส่ซองรับจดหมายของแต่ละสถานศึกษาเพื่อส่งไปยังข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบคำถามในแบบสอบถามในช่วงเดือนพฤษภาคม โดยได้รับคืนกลับมาเป็นฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 288 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.28

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบการหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนของการเรียนรู้วิชาชีพ ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายระดับตัวแปร

5.3 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r_{xy})

5.4 ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นชุมชนของการเรียนรู้วิชาชีพ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย

จากสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 78.80 ส่วนมากไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 57.30 วุฒิการศึกษาสูงสุด ส่วนมากปริญญาตรี จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 73.30 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา ส่วนมากน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 และส่วนมากอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวม

ข้อ	ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การมีวิสัยทัศน์	4.23	0.67	มาก	5
2.	ความน่าเชื่อถือไว้วางใจ	4.26	0.75	มาก	4
3.	ความกระตือรือร้น	4.30	0.70	มาก	2
4.	การมองโลกในแง่ดี	4.29	0.80	มาก	3
5.	การมีส่วนร่วม	4.34	0.72	มาก	1
รวม		4.28	0.69	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ระดับภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วม ความกระตือรือร้น การมองโลกในแง่ดี ความน่าเชื่อถือไว้วางใจ และการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวม

ข้อ	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การพัฒนาผู้นำ	4.34	0.73	มาก	2
2.	การสร้างกลุ่ม	4.27	0.78	มาก	6
3.	ความเชื่อใจและสร้างความสัมพันธ์การทำงานเชิงบวก	4.30	0.77	มาก	4
4.	ความมีพลวัตของกลุ่ม	4.33	0.75	มาก	3
5.	การบริหารจัดการทรัพยากรสนับสนุน	4.28	0.70	มาก	5
6.	ปฏิสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก	4.35	0.73	มาก	1
รวม		4.31	0.71	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปฏิสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก การพัฒนาผู้นำ ความมีพลวัตของกลุ่ม ความเชื่อใจและสร้างความสัมพันธ์การทำงานเชิงบวก การบริหารจัดการทรัพยากรสนับสนุน และการสร้างกลุ่ม ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัด สพ.ป. สมุทรสาคร

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	134.88	33.72	986.51*	.00
Residual	283	9.67	0.03		
Total	287	144.55			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig
ค่าคงที่	0.05		0.08	0.69*	.00
ความกระตือรือร้น (X ₃)	0.47	0.46	0.06	7.67*	.00
การมีส่วนร่วม (X ₅)	0.30	0.30	0.04	7.84*	.00
การมองโลกในแง่ดี (X ₄)	0.15	0.17	0.04	3.58*	.00
การมีวิสัยทัศน์ (X ₁)	0.07	0.07	0.03	2.11*	.04

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R=0.966 R²=0.933 SEE.=0.185

จากตารางที่ 3 พบว่า ความกระตือรือร้น (X₃) การมีส่วนร่วม (X₅) การมองโลกในแง่ดี (X₄) และการมีวิสัยทัศน์ (X₁) เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัด สพ.ป.สมุทรสาคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าประสิทธิภาพการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.933 แสดงว่า ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วม การมองโลกในแง่ดี และการมีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ร้อยละ 93.30

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่สามารถแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการตัดสินใจการวางแผนเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกถึงภาคภูมิใจในองค์กร ในด้านความกระตือรือร้นจะแสดงให้เห็นถึงการเปี่ยมด้วยพลังบวก ความมุ่งมั่น และความทุ่มเทในการทำงานจนสามารถกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นและพร้อมทำงานอย่างเต็มที่ ด้านการมองโลกในแง่ดีและความน่าเชื่อถือไว้วางใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนว่าผู้บริหารมีทัศนคติที่ดี มีความเชื่อมั่นในบุคลากร สามารถสร้างความไว้วางใจในองค์กรได้อย่างมั่นคง และการมีวิสัยทัศน์แม้จะอยู่ในลำดับสุดท้ายแต่ยังคงอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีแนวทางการมองอนาคตและสามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา ภูนาวัง (2562) พบว่า ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษามีจุดแข็งในด้านมีวิสัยทัศน์ น่าไว้วางใจ มองในแง่ดี อย่างไรก็ตามควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาในด้านความกระตือรือร้นให้มากขึ้นเพื่อเสริมสร้างความสมดุลของภาวะผู้นำในทุกมิติ จะทำให้ส่งผลต่อการขับเคลื่อนโรงเรียนไปในทิศทางที่มีคุณภาพและยั่งยืนมากขึ้น

2. โรงเรียนมีนโยบายที่เอื้อต่อการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบมีการพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งครูยังมีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาตนเองร่วมกับเพื่อนร่วมงานจึงทำให้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องซึ่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนเพื่อให้ครูเป็นผู้เรียนรู้และร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบอย่างยั่งยืน ซึ่งด้านปฏิสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอกที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุดแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการเปิดรับความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจากองค์กรภายนอก ซึ่งจะช่วยส่งเสริมองค์ความรู้ใหม่ ๆ และเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาผู้นำ สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำทั้งในระดับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ที่มีบทบาทนำในการพัฒนาโรงเรียน โดยครูสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และสร้างแรงจูงใจไปสู่เพื่อนร่วมงานในการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ในด้านความมีพลวัตของกลุ่มถือเป็นความสามารถของครูในการทำงานร่วมกันอย่างยืดหยุ่น คล่องตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ด้านความเชื่อใจและการสร้างความสัมพันธ์การทำงานเชิงบวกที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ดีในทีมงาน การเคารพซึ่งกันและกันและการให้ความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังพบว่า การบริหารจัดการทรัพยากรสนับสนุนในเรื่องของการจัดสรรเวลา สถานที่การดำเนินกิจกรรมและสื่อการจัดการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนกระบวนการความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมและ

ด้านการสร้างกลุ่มที่แสดงถึงการรวมกลุ่มของครูตามจุดประสงค์หรือความสนใจร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และร่วมกันพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของ PLC คือ การส่งเสริมวัฒนธรรมของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในหมู่ครูโดยการสนับสนุนเป้าหมายร่วมกัน การซักถามโดยรวมและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PLC มีพื้นฐานมาจากความเชื่อที่ว่าครูสามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้เมื่อพวกเขาทำงานร่วมกัน แบ่งปันกลยุทธ์และเรียนรู้จากประสบการณ์ ของกันและกัน (Hord, 1997) สอดคล้องกับงานวิจัยของกานติมา กานดา (2566) พบว่า ในการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากร เป็นการที่ผู้นำสถานศึกษาไม่ได้ ทำหน้าที่สั่งการเพียงฝ่ายเดียว แต่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงภาวะผู้นำและร่วมกันวางแผนพัฒนาโรงเรียน ในการจัดสภาพที่เอื้ออำนวยเป็นการสร้าง บรรยากาศ สภาพแวดล้อม และทรัพยากรที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง บุคคล แบ่งปันประสบการณ์ ความรู้ เทคนิคการสอน หรือการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ด้านรวบรวมความคิดสร้างสรรค์เป็นการดึงเอาความคิดริเริ่มและความสามารถของครูแต่ละคน มาผสมผสานจนเกิดนวัตกรรมทางการศึกษา และกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมทุกคน ในโรงเรียนมีเป้าหมายเดียวกัน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน และยึดถือ แนวทางการพัฒนาที่ตรงกัน ฉะนั้นการมีระบบการนำและการสนับสนุนที่ดีจะนำไปสู่การ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ยั่งยืน และตอบโจทย์ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

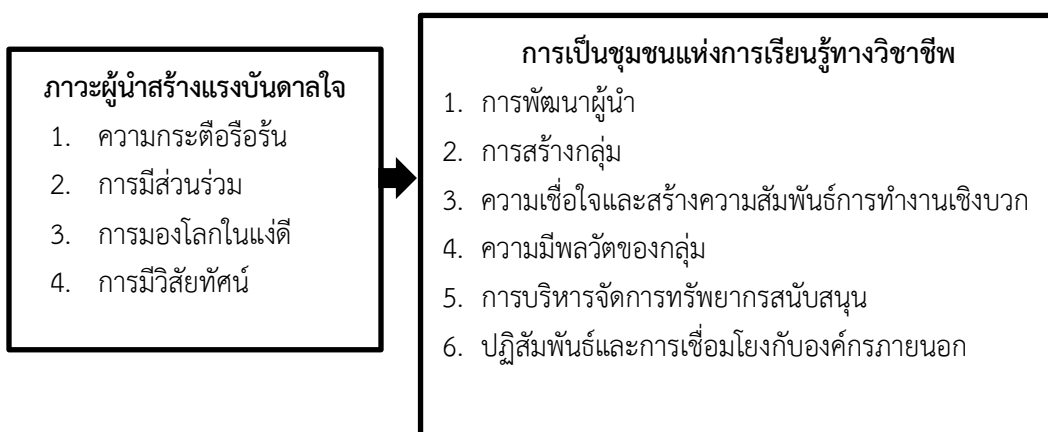
3. ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัด สพป.สมุทรสาคร ที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับ ได้แก่ ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วม การมองโลกในแง่ดี และการมีวิสัยทัศน์ สามารถอภิปรายความผันแปรได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.933 ซึ่งงานวิจัย นี้พบว่า ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วม การมองโลกในแง่ดี และการมีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อ การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและสามารถทำนายการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ได้ร้อยละ 93.30 แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจมีอิทธิพลอย่างมาก ต่อการส่งเสริมการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วม ในโรงเรียนได้อย่างยั่งยืน จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจเป็นพฤติกรรมของผู้นำ ที่สามารถปลูกฝังและเชื่อมโยงคนในโรงเรียนให้เป็นหนึ่งเดียว ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร สถานศึกษาได้รับการพัฒนาในด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะเมื่อผู้นำมีคุณภาพความเป็นชุมชน การแห่งเรียนรู้ก็จะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงในทุกโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนาภรณ์ เชื้อเมืองพาน (2565) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.79$) กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาผู้นำในด้านการกระตุ้นทางปัญญา การเป็น

แบบอย่าง การสร้างแรงบันดาลใจ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ มีความสำคัญต่อการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้จากการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 4 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วม การมองโลกในแง่ดี และการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรแสดงความมุ่งมั่นในการถ่ายทอดทัศนคติเชิงบวก เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาองค์กร หากภาวะผู้นำเหล่านี้ถูกพัฒนาและใช้ได้อย่างเหมาะสม จะส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรในองค์กร ส่งเสริมการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษา และมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล เพื่อปรับปรุงการพัฒนางานอยู่เสมอ

2. ควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการมีส่วนร่วมและสร้างความไว้วางใจให้แก่บุคลากรโดยมีการส่งเสริมด้านผู้นำ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นและการยอมรับความแตกต่าง

3. กำหนดนโยบายสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาโดยมีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. แสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและมีพลัง มีการสื่อสารวิสัยทัศน์นี้ให้บุคลากรเข้าใจเห็นภาพอนาคตร่วมกันและเชื่อมั่นว่าเป็นไปได้

2. เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน มีการแสดงความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และทัศนคติเชิงบวก เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้ทีมงาน

3. สร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และแสดงความเชื่อมั่นในศักยภาพของครูและบุคลากร

4. สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อต่อความร่วมมือ สร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร ปลอดภัยทางจิตใจ และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เพื่อให้ทุกคนรู้สึกมีคุณค่าและพร้อมทุ่มเทในการทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษาหลากหลายมิติ

2. ควรที่จะศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการพัฒนาการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภายในสถานศึกษาอย่างรอบด้านให้มีความหลากหลายแง่มุม

3. ควรที่จะศึกษาปัจจัยหลากหลายมิติที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: ศรุสศาลาตรา.

กานติมา กานดา. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ธนาภรณ์ เชื้อเมืองพาน. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

- พัชรภา ตันติชูเวช. (2566). โรงเรียนกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ *School and Professional Learning Community*. นนทบุรี: สยามจุลละมณтол.
- ภาสกร เรืองรอง และคณะ. (2557). เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 5(ฉบับพิเศษ), 196-203.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สืบค้น 2 มกราคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/d7Ccu>
- สุพัตรา ภูนาวัง. (2562). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Finney, A. (2017). Indigenous girls' resilience in settler states: Honoring body and land sovereignty. *Social Sciences Journal*, 31(2), 10-21.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. USA: Southwest Educational Development Laboratory.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(1), 607-610.

